

Sygn. akt II Cz 296/16

POSTANOWIENIE

K., dnia 16 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Henryk Haak

Sędziowie: SSO Wojciech Vogt

SSO Marian Raszewski – spr.

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2016 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku K. W.

z udziałem S. K., H. N., E. K.

o stwierdzenie nabycia spadku po K. B. (1)

w przedmiocie zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Rejonowego w Pleszewie

z dnia 7 stycznia 2016 r., sygn. akt I Ns 531/15

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

SSO Wojciech Vogt SSO Henryk Haak SSO Marian Raszewski

Sygn. akt II Cz 296/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Pleszewie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. i art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie z wniosku K. W. o stwierdzenie nabycia spadku po K. B. (1) toczącej się przed Sądem Rejonowym w Pleszewie pod sygnaturą akt I Ns 531/15.

W uzasadnieniu ustalono, że w toku postępowania pełnomocnik wnioskodawcy oraz uczestnicy postępowania zostali wezwani do wskazania miejsca zgonu albo przedłożenia odpisów aktów zgonu spadkobierców K. A. B., H. K., M. M., T. B. w terminie 14 dni pod rygorem zawieszenia postępowania. Pełnomocnik wnioskodawcy oraz uczestnicy S. K. i H. N. nie podjęli korespondencji. Uczestniczka E. K. podała z kolei, że H. N. zmarła oraz wskazała miejsce zgonu H. K..

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd Rejonowy uznał, że zachodzi podstawa do obligatoryjnego oraz fakultatywnego zawieszenia postępowania w sprawie. Sąd Rejonowy wskazał, że z informacji uzyskanej od uczestniczki postępowania oraz przedłożonej przez nią kserokopii aktu zgonu wynika, że zmarła uczestniczka postępowania H. N., co uzasadnia obligatoryjne zawieszenie postępowania do czasu wskazania danych i adresów następców prawnych zmarłej uczestniczki na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nadto Sąd

Rejonowy podniósł, że w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, sąd powinien z urzędu podejmować czynności zmierzające do pozyskania dowodów umożliwiających określenie kręgu spadkobierców, a wyłącznymi dowodami, pozwalającymi na oznaczenie osoby spadkobiercy, są odpisy aktów stanu cywilnego. W celu ich pozyskania potrzebne jest minimum informacji pozwalających na podjęcie określonych czynności, a w tym przypadku miejsca zgonu celem oznaczenia Urzędu Stanu Cywilnego, w którym znajduje się akt zgonu. Brak tej informacji stanowi zatem podstawę fakultatywnego zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na powyższe zarządzenie wniósł wnioskodawca, domagając się jego uchylenia w całości.

Skarżący zarzucił – w istocie - naruszenie przepisów prawa procesowego stanowiących podstawę zawieszenia postępowania w sprawie poprzez ich zastosowanie.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że zawieszenie postępowania z powodu śmierci H. N. było przedwczesne, albowiem Sąd oparł się na kserokopii aktu zgonu uczestniczki, zamiast zwrócić się do USC o nadesłanie jego odpisu. Ponadto, dysponując imionami i nazwiskami następców prawnych H. N., Sąd powinien wezwać ich do udziału w sprawie przez ogłoszenie bądź ustalić ich dane adresowe w bazie PESEL. Skarżący wskazał również, że skoro wnioskodawca i uczestnicy postępowania nie posiadają wiedzy na temat miejsca zgonu spadkobierców, których krąg jest znany, uzasadnia to działanie Sądu z urzędu. Dodatkowo skarżący wskazał na brak właściwego doręczenia wezwania pełnomocnikowi wnioskodawcy i uczestnikowi S. K..

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że nie ma racji skarżący twierdząc, że nie doszło do właściwego doręczenia wezwania do podania miejsca zgonu spadkobierców K. B. (2) pełnomocnikowi wnioskodawcy i uczestnikowi S. K.. Analiza przesyłek sądowych znajdujących się na kartach 36 i 37 wskazuje, że obie przesyłki zostały podwójnie awizowane z zachowaniem przypisanego, siedmiodniowego terminu pomiędzy kolejnym awizowaniem, co sprawia, że zarzut skarżącego w tym zakresie nie może podlegać uwzględnieniu.

Odnosząc się do zarzutu bezzasadnego zawieszenia postępowania na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., należy uznać za niesłuszny zarzut skarżącego, że orzeczenie to zostało wydane przedwześnie. Nie ma racji skarżący, że podstawę tego rodzaju rozstrzygnięcia nie może stanowić kserokopia odpisu aktu zgonu uczestniczki postępowania H. N., albowiem fakt śmierci uczestniczki nie został przez wnioskodawcę skutecznie zakwestionowany, a konieczność dysponowania odpisami aktów stanu cywilnego w oryginale istnieje jedynie w chwili rozstrzygnięcia kwestii kręgu spadkobierców w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

W kwestii natomiast zarzutu naruszenia przez zaskarżone postanowienie przepisu art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., należy wskazać, że niniejsza sprawa dotyczy stwierdzenia nabycia spadku. Charakterystyczna dla procesu cywilnego zasada kontrydiktoryjności w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku ustępuje miejsca zasadzie działania sądu z urzędu. Zgodnie bowiem z art. 670 § 1 i § 2 k.p.c., sąd spadku bada z urzędu, m.in. kto jest spadkobiercą. Nałożenie na sąd obowiązku badania z urzędu wymienionej okoliczności oznacza, że co do tej okoliczności, niezależnie od wniosków, sąd powinien podejmować czynności dopuszczalne według stanu sprawy, jakie uzna za potrzebne do uzupełnienia materiału i dowodów przedstawionych przez uczestników postępowania. Prowadzi to do wniosku, że jeżeli wnioskodawca nie jest w stanie podać sądowi okoliczności dotyczących osoby spadkodawcy, sąd, w świetle treści art. 670 § 1 i § 2 k.p.c., ma obowiązek ustalenia tej okoliczności. W tym celu sąd może żądać od wnioskodawcy lub uczestników postępowania informacji, które pozwolą ustalić krąg spadkobierców. W sytuacji natomiast, w której pozyskane informacje okażą się niewystarczające, sąd powinien, zależnie od sytuacji, podjąć działania z urzędu.

Należy uznać, że taka sytuacja nie zachodzi w chwili obecnej w rozpoznawanym wypadku. Wynika to z faktu, że wnioskodawca i uczestnicy postępowania nie wykazali przed Sądem a quo, że nie są w stanie przedłożyć sądowi danych

potwierdzających zgon spadkobierców K. B. (1), na podstawie ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (j. t. Dz. U. z 2015 r., poz. 388), co sprawia, że nie można stwierdzić istnienie po stronie sądu obowiązku podjęcia czynności z urzędu.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji postanowienia.

SSO Wojciech Vogt SSO Henryk Haak SSO Marian Raszewski